

การขออนุญาต
ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518
สำหรับเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ
หลังจากวันที่ 9 มิถุนายน 2565

กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร
กรมวิชาการเกษตร โทร 02-579-3635

การขออนุญาตตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518
สำหรับเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง
เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ หลังวันที่ 9 มิถุนายน 2565

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการประกาศให้พืชในสกุล Cannabis เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ได้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 พืชในกลุ่มนี้จึงได้รับความสนใจในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อมีรายงานการใช้ประโยชน์ในต่างประเทศอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มผลิตภัณฑ์ยา อาหารเสริม เครื่องสำอาง หรือกลุ่มผลิตภัณฑ์จากเส้นใยธรรมชาติ หรือแม้กระทั่งการบริโภคเป็นอาหารในชีวิตประจำวัน

พืชในสกุล Cannabis ได้แก่ กัญชา (*Cannabis sativa*) และ กัญชง (*Cannabis sativa* L. susp. *Sativa*) มีลักษณะทางพฤกษศาสตร์ที่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งตามกรอบของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ให้แยกออกจากด้วยปริมาณสารเตตราไฮโดรคาบินอล (Tetrahydrocannabinol, THC) และกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตแตกต่างกัน โดย กัญชาอนุญาตให้เฉพาะกิจกรรมของหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมกับหน่วยงานรัฐ ส่วนกัญชงเปิดกว้างบุคคลทั่วไปให้กิจกรรมได้ ด้วยเหตุนี้ ทำให้มีความต้องการเพาะปลูกกัญชงมากขึ้น มีการซื้อขายเมล็ดพันธุ์กัญชง จนราคาเมล็ดพันธุ์สูงขึ้น และนำมาซึ่งโฆษณาชวนเชื่อ หลอกให้ซื้อเมล็ดพันธุ์คุณภาพต่ำหรือพันธุ์ที่ไม่ตรงกับความต้องการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงประกาศให้กัญชา กัญชงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 เพื่อใช้กลไกของกฎหมายควบคุมการรวบรวม ขาย นำเข้าและส่งออกเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง โดยมุ่งหวังเกษตรกรที่เพาะปลูกกัญชา กัญชง ได้รับการคุ้มครองและได้ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี

ต่อมา กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 มีผลให้ กัญชา กัญชง (*Cannabis sp.*) ไม่เป็นยาเสพติด นับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป

กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช จึงได้เรียบเรียงคำแนะนำขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการขออนุญาต ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

เมล็ดพันธุ์ควบคุม : ความหมายและความสำคัญ

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศให้ กัญชา กัญชงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมแล้ว การดำเนินกิจการทางการค้าต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ การขออนุญาตก่อนประกอบกิจการ การแจ้งรายละเอียดเมล็ดพันธุ์ คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ และ ฉลากบนภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์

ประเภทของใบอนุญาต

ผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับ การรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เมล็ดพันธุ์ควบคุม ต้องขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อนการประกอบกิจการ 5 ประเภท ได้แก่ รวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก และ นำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

ประเภทกิจการที่ต้องขออนุญาต สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. รวบรวม	หมายถึง	การรวบรวมเมล็ดจากแปลงปลูกหรือแหล่งผลิตต่างๆ โดยที่ ผู้รวบรวมจำหน่าย เมล็ดพันธุ์ที่มีเครื่องหมายการค้าเป็นของตนเอง
2. ขยาย	หมายถึง	การขยายเมล็ดพันธุ์ที่อยู่ในสถานะสำเร็จรูปที่ไม่มีการแบ่งบรรจุใหม่และไม่มีการสร้างเครื่องหมายการค้าใหม่
3. นำเข้า	หมายถึง	การนำเมล็ดพันธุ์เข้ามาเพื่อการเพาะปลูก ไม่ใช่เพื่อการบริโภคหรือเพื่อเป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรม
4. ส่งออก	หมายถึง	การส่งเมล็ดพันธุ์ออกไปเพื่อการเพาะปลูก ไม่ใช่เพื่อการบริโภคหรือเพื่อเป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรม
5. นำผ่าน	หมายถึง	การนำเมล็ดพันธุ์เข้ามาประเทศเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ อาจจะมีหรือไม่มีการเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะ แต่ต้องไม่มีการเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุ

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

ผู้ประสงค์จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ กัญชา กัญชง จะต้องมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ดังนี้

1. บรรลุนิติภาวะ
2. มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย
3. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
4. ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจ ต้องไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว
5. ต้องไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตที่ยังไม่ครบสองปี
6. ต้องมีสถานที่ที่เหมาะสมในการประกอบกิจการ เช่น มีการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ให้สามารถปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพ
๗. ต้องมีเอกสารหลักฐานการได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 มีผลให้ กัญชา กัญชง (*Cannabis sp.*) ไม่เป็นยาเสพติด นับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป ดังนั้น เอกสารประกอบการขออนุญาตฯ ลำดับที่ 7 จึงไม่จำเป็นต้องใช้อีก

ขั้นตอนการยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือ นำผ่าน

ผู้ประกอบการสามารถลงทะเบียนเพื่อใช้งานระบบใบอนุญาตออนไลน์กับกรมวิชาการเกษตร ได้ที่ เว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร หรือที่ <http://nsw.doa.go.th/public> ทั้งนี้ การขออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุมทุกประเภท ต้องยื่นคำขอผ่านระบบออนไลน์เท่านั้น

วิธีการลงทะเบียนเพื่อใช้งานระบบใบอนุญาตออนไลน์กับกรมวิชาการเกษตร

1. เข้าเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร หรือ <http://nsw.doa.go.th/public>
2. เลือก “คลิกที่นี่เพื่อลงทะเบียน” อ่านและศึกษาเงื่อนไขก่อน แล้วจึงกดยอมรับเงื่อนไข
3. เลือก “ประเภทบุคคล” และบันทึกรายละเอียดให้ครบถ้วน ดังนี้
 - 3.1 บุคคลธรรมดา ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ร้านค้า
 - 3.2 นิติบุคคล ได้แก่ บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยเลือกดึงข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD) ได้ จากนั้นจึงเลือก “ผู้มีอำนาจลงนาม” จากข้อมูลที่ดึงมา
 - 3.3 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล รัฐวิสาหกิจ วิสาหกิจชุมชน สถาบันการศึกษา สหกรณ์ สภาเกษตรกรไทย ส่วนราชการ หรืออื่นๆ จากนั้นให้เพิ่มข้อมูล “ผู้มีอำนาจลงนาม”
 - 3.4 ตัวแทนผู้ประกอบการ เช่น พนักงานบริษัท ผู้แทนพิธีการต่างๆ ให้เลือก “ต้องการเป็นตัวแทน”
4. แนบไฟล์เอกสารประกอบเพื่อยืนยันตัวตน กด “บันทึก”
5. ระบบจะส่ง username และ password ไปที่อีเมลที่ได้ลงทะเบียนไว้
๖. เริ่มใช้งานโดยใช้ username ที่ได้รับ แล้วเข้าสู่ระบบเพื่อยื่นคำขอต่อไป

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแนบเอกสารประกอบในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง สำหรับผู้ขออนุญาตหรือผู้ดำเนินการ
2. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาตหรือผู้ดำเนินการ
3. ทะเบียนพาณิชย์ หรือ หนังสือรับรองนิติบุคคล หรือ หนังสือจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน หรือ เอกสารอื่นแล้วแต่กรณี โดยต้องระบุสถานที่ทำการ และวัตถุประสงค์แห่งการประกอบพาณิชย์กิจ
4. หนังสือมอบอำนาจในกรณีที่มาดำเนินการแทนหรือได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำเนินการของนิติบุคคล
5. หนังสือสัญญาเช่าสถานที่ หรือสัญญาจ้างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการต่างๆของเมล็ดพันธุ์
6. ภาพถ่ายสถานที่รวบรวมหรือสถานที่เก็บ เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต รวบรวม นำเข้า ส่งออก เมล็ดพันธุ์ควบคุม
7. สำเนาใบอนุญาตที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ตามประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาต

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 มีผลให้ กัญชา กัญชง (*Cannabis sp.*) ไม่เป็นยาเสพติด นับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป ดังนั้น เอกสารประกอบการขออนุญาตฯ ลำดับที่ 7 จึงไม่จำเป็นต้องใช้อีก

เมื่อยื่นคำขอทางระบบออนไลน์แล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องส่งคำขอและเอกสารประกอบ มาที่ กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชวัสดุการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาและอนุมัติแล้ว ผู้ยื่นคำขอชำระค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต ดังนี้

ใบอนุญาต รวบรวม	ฉบับละ ๔๐๐ บาท	สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม
ใบอนุญาต ขาย	ฉบับละ ๑๐๐ บาท	สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม
ใบอนุญาต นำเข้า	ฉบับละ ๔๐๐ บาท	สิ้นอายุหลังจากวันที่ออก ๓๖๕ วัน
ใบอนุญาต ส่งออก	ฉบับละ ๔๐๐ บาท	สิ้นอายุหลังจากวันที่ออก ๓๖๕ วัน
ใบอนุญาต นำผ่าน	ฉบับละ ๒๐๐ บาท	สิ้นอายุตามเวลานำผ่านจริง

ทั้งนี้ การต่ออายุใบอนุญาตจะต้องต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ซึ่งสามารถยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมผ่านทางระบบออนไลน์ได้ หากต่ออายุหลังใบอนุญาตสิ้นอายุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินวันละ ๑๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

คุณภาพของเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

เจตนารมณ์ของการประกาศให้กัญชา กัญชง เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม คือ การปกป้องผู้ปลูกให้ได้ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ซึ่งตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564 ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ กัญชา กัญชง ดังนี้

อัตราความงอก ไม่ต่ำกว่า 70%

อัตราเมล็ดบริสุทธิ์ ไม่ต่ำกว่า 99%

จากมาตรฐานดังกล่าว ผู้ประกอบการห้ามรวบรวม ขาย นำเข้า และส่งออก เมล็ดพันธุ์ควบคุมที่คุณภาพต่ำกว่าที่กำหนดไว้ (เมล็ดเสื่อมคุณภาพ) หากฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การนำเข้าเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

ผู้ประสงค์จะนำเข้าเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง ควรเตรียมความพร้อมล่วงหน้า โดยจะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมให้เรียบร้อยก่อน หลังจากนั้น จึงตกลงกับผู้ขายให้เตรียมสินค้าและเอกสารให้ถูกต้อง โดยผู้นำเข้าต้องคำนึงถึงกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น กฎหมายศุลกากร กำหนดไว้ว่าต้องแยกอย่างชัดเจนระหว่างกัญชากับกัญชง ผู้นำเข้าจึงต้องมีหลักฐานพิสูจน์ ค่า % THC มาแสดง หรือ กฎหมายกักกันพืช กำหนดเงื่อนไขว่าต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืช ที่รับรองการปลอดศัตรูพืช และ หนังสือรับรองจากผู้ผลิตว่าไม่ใช่พืชตัดต่อพันธุกรรม

นอกจากเอกสารที่กำหนดไว้ตามกฎหมายอื่นๆแล้ว ผู้นำเข้าต้องแสดงใบกำกับสินค้าที่ระบุเหตุผลของการนำเข้า หรือหนังสือรับรอง หรือเอกสารอื่นๆ ที่แสดงวัตถุประสงค์ของการนำเข้าให้ชัดเจน การแจ้งรายการนำเข้าสามารถแบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์ ได้ 2 กรณี คือ

1.กรณีนำเข้ามีใช้เพื่อการค้า ได้แก่

- เพื่อการทดลอง/ศึกษาวิจัย (Experimental/research)
- เพื่อการทดสอบคุณภาพ (Seed testing/ trial)
- เพื่อเป็นตัวอย่าง/จัดนิทรรศการ (Seed sample/ for exhibition)
- เพื่อเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ (Parental seed)
- เพื่อการขยายพันธุ์ (Stock seed)
- เพื่อการเพาะปลูกของตนเอง (Seed for sowing)
- เพื่อการเพาะปลูกภายใต้การตลาดแบบพันธะสัญญา (Contract farming)
- สินค้านำกลับ/ส่งกลับ/ตีกลับ
- ฯลฯ

ผู้นำเข้าจะต้องแสดงหลักฐานและแจ้งสถานที่ที่นำเมล็ดพันธุ์ไปใช้ กรณีนี้ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบเอกสารขั้นต้นก่อน เมื่ออนุมัติเรียบร้อยแล้ว จึงเข้าสู่ขั้นตอนการจัดทำใบอนุญาตกับกรมศุลกากร และตรวจปล่อยโดยเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืช จะไม่มีการสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ชุดนั้นๆ ไปตรวจสอบความงอกและความบริสุทธิ์ การติดตามควบคุมเน้นที่การเข้าตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่นำเมล็ดพันธุ์ไปใช้ เช่น แปลงทดสอบ เรือนทดสอบ แปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมสัญญา ห้ามนำไปจำหน่ายในท้องตลาด ซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการนำเข้าที่แจ้งไว้

2.กรณีนำเข้าเพื่อการค้า หมายถึง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์มาเพื่อขาย ซึ่งอาจจะมีการแบ่งบรรจุหรือไม่ก็ตาม การนำเข้าในลักษณะนี้ ผู้นำเข้าต้องแจ้งรายละเอียดของพันธุ์ (แบบแจ้งรายละเอียดเมล็ดพันธุ์ควบคุม) ที่ต้องการนำเข้ามา ก่อน เช่น ต้นสูงเท่าไร เก็บเกี่ยวผลผลิตได้เมื่อไร ปริมาณสารสำคัญ สภาพอากาศและพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูก ฯลฯ เจ้าหน้าที่จะออกเอกสารรับแจ้งให้เพื่อใช้ในการนำเข้าแต่ละคราว

ในขั้นตอนการแจ้งรายการนำเข้าแต่ละคราว ผู้นำเข้าต้องแสดงหลักฐานทั้งหมดผ่านทางระบบออนไลน์ เมื่อผ่านพิธีการศุลกากรแล้ว ให้แสดงเอกสารต้นฉบับที่ด่านตรวจพืช สำหรับเมล็ดพันธุ์กัญชาและกัญชงนั้น การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์นำเข้า จะพิจารณาจากหนังสือรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (Seed Analysis Certificate) ที่ระบุค่าอัตราความงอกและอัตราความบริสุทธิ์ (%Germination and % Physical Purity) ซึ่งออกโดย หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ประเทศต้นทางนำเข้าให้การรับรอง หรือเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองด้านการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่องค์การระหว่างประเทศยอมรับ หรือหน่วยงานที่กรมวิชาการเกษตรให้การรับรอง

เมล็ดพันธุ์นำเข้าตามวัตถุประสงค์เพื่อการค้านี้ ก่อนวางจำหน่ายในท้องตลาด ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และต้องมีฉลากภาษาไทยกำกับไว้บนภาชนะด้วย

การรวบรวมเมล็ดพันธุ์เพื่อการค้า

ผู้ที่ประสงค์จะขายเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง ภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้รวบรวม” ต้องขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า โดยที่ต้องจัดเตรียมสถานที่ที่เหมาะสมกับการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ด้วย เช่น หากผลิตหรือซื้อตรงจากแปลงเกษตรกร ก็ต้องมีอุปกรณ์ในการทำความสะดวกเมล็ดพันธุ์ ต้องมีอุปกรณ์สำหรับแพคบรรจุ และมีสถานที่เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อให้เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ ตาม พรบ.พันธุ์พืช

ผู้รวบรวมจำเป็นต้องรู้ลักษณะของพันธุ์ที่จำหน่ายและต้องแจ้งรายละเอียด ตามแบบแจ้งรายละเอียดเมล็ดพันธุ์ควบคุมฯ เลขรับแจ้งที่ได้รับต้องนำไปแสดงบนภาชนะบรรจุสินค้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งรายละเอียดของเมล็ดพันธุ์ควบคุมทุกประเภท ต้องยื่นคำขอผ่านระบบออนไลน์โดย แบบแจ้งฯจะสิ้นอายุ ๕ ปีหลังจากวันที่รับแจ้ง ไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและต้องต่ออายุก่อนแบบแจ้งฯสิ้นอายุล่วงหน้า อย่างน้อย ๑ เดือน

การจัดทำภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

เมื่อได้รับอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าแล้ว ผู้รวบรวมจะต้องจัดให้มีฉลากภาษาไทยกำกับไว้บนภาชนะบรรจุ โดยจะต้องแสดงข้อความ ดังนี้

1. ชื่อความบังคับ “เมล็ดพันธุ์ควบคุม” และ คำเตือน “เก็บไว้ในที่แห้ง เย็น ไม่ถูกแดด และมีอากาศถ่ายเท”
2. ชนิดพืช ระบุให้ชัดเจนว่า เป็นกัญชา หรือ กัญชง
3. ชื่อพันธุ์และชื่อพันธุ์การค้า
4. ชื่อผู้รวบรวม สถานที่รวบรวม และเครื่องหมายการค้า
5. เลขที่ แบบแจ้งรายละเอียดเมล็ดพันธุ์ฯ
6. ปริมาณสุทธิ อาจระบุเป็นจำนวนเมล็ด หรือ น้ำหนักตามระบบเมตริก ก็ได้
7. lot no. เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้
8. อัตราความงอก อัตราความบริสุทธิ์ อัตราส่วนของวัตถุอื่นที่ผสมหรือเจือปน และวันที่ทดสอบ
9. วันที่รวบรวม และ วันที่สิ้นอายุทำพันธุ์

การขายเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

ผู้ขายเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง ต้องมีใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมก่อนประกอบกิจการ ทั้งนี้ ผู้ขายต้องมีสถานที่เก็บเหมาะสม ไม่ทำให้เมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ อีกทั้ง สินค้าที่นำมาขายนั้นต้องได้มาจากผู้รวบรวมที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีฉลากถูกต้องครบถ้วน และไม่เป็นเมล็ดที่ใกล้สิ้นอายุการทำพันธุ์

ในกรณีที่ขายต้นกล้า ผู้ขายต้องขอใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม ต้องแสดงชื่อและลักษณะของต้นแม่ให้ผู้ซื้อทราบด้วย

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

โทร : 0 2579 3635 และ 0 2579 7991

Line ID : seeddoa

E mail : seedactdoa@gmail.com

ที่อยู่สำหรับจัดส่งเอกสาร : กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900

คำถามที่พบบ่อย

1. หากต้องการนำเข้าเมล็ดพันธุ์พืช กล้วยง เพื่อการค้าอุตสาหกรรม (เช่น ใช้เพื่อสกัดน้ำมัน เพื่อใช้ผสมในอาหารเสริม) สามารถนำเข้าได้หรือไม่ ต้องขออนุญาตนำเข้าตาม พรบ.พันธุ์พืช หรือไม่

ตอบ ไม่ต้องขออนุญาตตาม พรบ.พันธุ์พืช เพราะ ควบคุมเฉพาะเมล็ดที่ใช้ในการเพาะปลูก ส่วนอื่นๆของพืช ต้องปฏิบัติตาม พรบ.กักพืช ทั้งนี้ ผู้นำเข้าต้องวิเคราะห์ประเภทของสินค้าที่ต้องการนำเข้าก่อน ว่าเป็นสินค้าประเภทไหน ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อะไร เช่น ถ้าใช้เป็นอาหารต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ถ้าใช้เป็นเครื่องสำอางต้องปฏิบัติตาม พรบ.เครื่องสำอาง เป็นต้น

2. การนำเข้าเมล็ดพันธุ์พืช กล้วยง ต้องทำอะไร

ตอบ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์พืช กล้วยงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตาม 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขอบินอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

ผู้นำเข้า ยื่นคำขอ ผ่านทางระบบออนไลน์ของกรมวิชาการเกษตร โดยมีค่าธรรมเนียม ฉบับละ 400 บาท สามารถรับใบอนุญาตได้ในวันถัดไปหลังยื่นคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 2 แจ้งรายการนำเข้า

ผู้นำเข้าแจ้งรายการนำเข้าผ่านระบบออนไลน์ของกรมวิชาการเกษตร โดยแนบเอกสาร ดังนี้

1. ใบกำกับสินค้า เช่น Invoice, Performa Inv, Packing List
2. รายละเอียดพันธุ์กล้วยงที่นำเข้า (Variety Profile)
3. ใบรับรองสุขอนามัยพืช(Phytosanitary Certificate)
4. หนังสือรับรองจากผู้ผลิตว่าเป็นพืชที่ไม่ได้ตัดต่อพันธุกรรม (Non GMOs)
5. ผลวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ (ระบุ %Germination และ %Physical Purity) ซึ่งออกโดย หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ประเทศต้นทางนำเข้าให้การรับรอง หรือเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองด้านการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่องค์กรระหว่างประเทศยอมรับ

// เจ้าหน้าที่พิจารณาความถูกต้องของเอกสาร โดยผู้นำเข้าสามารถทราบผลในวันทำการถัดไป

ขั้นตอนที่ 3 รับสินค้า ณ ด่านฯที่แจ้งนำเข้า

เมื่อดำเนินพิธีการศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ผู้นำเข้าสามารถติดต่อบริษัทนำเข้าได้ที่ ณ ด่านที่นำเข้า โดยต้องนำเอกสารต้นฉบับตามที่ได้แจ้งไว้ในขั้นตอนแจ้งรายการนำเข้ามาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ด้วย

กรมวิชาการเกษตรจะติดตามผล ณ สถานที่เก็บรักษาหรือปลูกที่ผู้นำเข้าได้แจ้งไว้ เพื่อความมั่นใจว่าได้คุณภาพตรงตามมาตรฐานของ พรบ.พันธุ์พืช

3. การนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ มีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง หรือไม่ อย่างไร

ตอบ เมล็ดพันธุ์ควบคุมทุกชนิดที่นำเข้ามาเพื่อการค้า ต้องมีการตรวจสอบก่อนนำเข้าว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด แต่เดิม กัญชา กัญชง อนุญาตให้นำเข้าตามเงื่อนไขของ พรบ.ยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีการควบคุมเข้มงวด จึงไม่ได้มีการตรวจสอบซ้ำเพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดของผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ หลังจากวันที่ 9 มิถุนายน 65 เมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง ไม่อยู่ภายใต้ พรบ.ยาเสพติดให้โทษ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำเข้า ซึ่งเดิม ใช้วิธีการสุ่มเมล็ดพันธุ์มาปลูกทดสอบ จำนวน 400 เมล็ด แต่เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดของผู้ประกอบการ จึงได้อนุญาตให้ใช้หนังสือรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (ระบุ %Germination และ %Physical Purity) ซึ่งออกโดย หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ประเทศต้นทางให้การรับรอง หรือเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองด้านการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่องค์การระหว่างประเทศ ยอมรับ แทน

4. เมล็ดพันธุ์นำเข้าเพื่องานวิจัย จะต้องทำอย่างไร

ตอบ ผู้นำเข้าไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าเพื่อการค้า แต่ต้องแจ้งรายการนำเข้าผ่านทางระบบออนไลน์ของกรมวิชาการเกษตร โดยผู้นำเข้าต้องแนบเอกสารที่เป็นหลักฐานได้นำเข้ามาเพื่อการทดลองจริง พร้อมกับแสดงรายละเอียดของสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง

กรมวิชาการเกษตรจะติดตามผล ณ สถานที่เก็บรักษาหรือปลูกที่ผู้นำเข้าได้แจ้งไว้ เพื่อความมั่นใจว่าได้คุณภาพตรงตามมาตรฐานของ พรบ.พันธุ์พืช

5. สำหรับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต่างๆเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ไปแล้ว ประสงค์จะดำเนินกิจการกัญชา กัญชง เพิ่มเติม จะต้องปฏิบัติอย่างไร

ตอบ ผู้นำเข้าไม่ต้องขอใบอนุญาตฯใหม่ แต่ให้เข้าไปแจ้งเพิ่มชนิดพืชผ่านระบบออนไลน์ของกรมวิชาการเกษตร โดยต้องจัดเตรียมสถานที่เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง ให้เหมาะสม กรมวิชาการเกษตรจะติดตามผล ณ สถานที่เก็บรักษาหรือปลูกที่ผู้นำเข้าได้แจ้งไว้ เพื่อความมั่นใจว่าได้คุณภาพตรงตามมาตรฐานของ พรบ.พันธุ์พืช

6. ทำไมต้องแจ้งรายละเอียดของเมล็ดพันธุ์ ไม่แจ้งได้หรือไม่ หากแจ้งแต่ให้ข้อมูลไม่ครบได้หรือไม่

ตอบ เมล็ดพันธุ์ที่ขายภายในประเทศ ต้องอยู่ในภาชนะบรรจุที่เหมาะสม สามารถป้องกันการเสื่อมคุณภาพได้ อีกทั้งต้องมีฉลากภาษาไทยกำกับไว้ด้วย ซึ่งกำหนดให้มีการแสดงเลขที่ แบบแจ้งรายละเอียดเมล็ดพันธุ์ไว้ที่ฉลาก

ผู้ซื้อ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของเลขที่แบบแจ้งฯ ได้ ทางเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร จะได้ทราบข้อมูลลักษณะของพืชที่ซื้อ เพื่อวางแผนการปลูกได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์ของแรกของการแจ้งรายละเอียดของเมล็ดพันธุ์ คือเพื่อปกป้องสิทธิของผู้ซื้อ แต่ในทางกลับกัน ก็เป็นการรักษาสิทธิของผู้ขายด้วย เนื่องจากการแสดงต่อสาธารณะถึงความเป็นเจ้าของพันธุ์ หรือการใช้ชื่อพันธุ์นั้นๆ

7. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานเหล่านี้ ต้องขออนุญาตหรือไม่

ตอบ ผู้ที่ผลิตและขายเมล็ดพันธุ์ที่ตนเองผลิตโดยไม่มีเครื่องหมายการค้า ไม่ต้องปฏิบัติตามพรบ.พันธุ์พืช คือ ไม่ต้องขออนุญาตฯ ตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ใน มาตรา 14 แห่ง พรบ.พันธุ์พืช

ส่วนหน่วยงานของรัฐที่ผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย โดยไม่หวังผลกำไร ไม่ต้องปฏิบัติตาม พรบ.พันธุ์พืช คือ ไม่ต้องขออนุญาตฯ ตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ใน มาตรา 4 แห่ง พรบ.พันธุ์พืช

ตอบ ผู้ซื้อต้องซื้อเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชาจากแหล่ง หรือร้านค้าที่มีใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม และใบอนุญาตขายนั้นยังไม่สิ้นอายุ